

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1239/17-E

Název	Mateřská škola Čtyřlístek Polička
Sídlo	E. Beneše 627, 572 01 Polička
E-mail	msctyrlistek@unet.cz
IČ	75007991
Identifikátor	600099806
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Milada Kalinovská
Zřizovatel	město Polička
Místo inspekční činnosti	E. Beneše 627, 572 01 Polička
Termín inspekční činnosti	30. 1. až 1. 2. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vykonaná na základě podnětu ze dne 20. 12. 2017.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, včetně naplňování školního vzdělávacího programu.

Charakteristika

Mateřská škola Čtyřlístek Polička (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny. Její provoz je celodenní od 6:30 do 16:15 hodin. Škola v době inspekční činnosti vykazovala 100 dětí, čímž byla její kapacita plně využita. Děti jsou rozděleny do čtyř tříd podle věku. Z celkového počtu bylo 32 dětí v povinném předškolním vzdělávání, z toho deset mělo odklad povinné školní docházky o jeden rok. Ve škole se vzdělávaly také dvě děti se speciálními vzdělávacími potřebami, šest dětí mladších tří let a jedno dítě s odlišným mateřským jazykem. Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Čtyřlístek na cestě za poznáním“ (dále „ŠVP PV“), který splňuje požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Díličí informace o činnosti školy může veřejnost získat na internetových stránkách www.msctyrlistik.policka.org.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci osmým rokem, pro výkon této činnosti splňuje kvalifikační předpoklady. Svých řídicích kompetencí využívá v návaznosti na legislativní požadavky. Díličí kompetence účinně delegovala na svoji zástupkyni. Rovněž učitelky plněním určených osobních úkolů napomáhají bezproblémovému chodu školy. Přínosná pro funkční organizaci jsou jednání pedagogické rady. Při nich dochází k seznamování s novou legislativou a zásadními interními dokumenty a předávání informací z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Menší pozornost je již věnována pedagogické problematice. Rezervy se jeví také ve využití evaluačního systému jako prostředku ke koncepčnímu rozvoji. Ve škole sice probíhají díličí hodnotící procesy a je zpracována výsledná zpráva za školní rok, ale převažují popisné než hodnotící výroky s přijatými záměry směřující k optimalizaci a zkvalitnění vzdělávání a všech podmínek s ním souvisejících. Příčinou jsou absence kritérií, ne vždy objektivní posouzení stavu a někdy i nevyužití získaných poznatků. V zájmu vedení školy je vytvořit pozitivní pracovní klima založené na spolupráci a týmové práci všech pedagogů, což se v současné době plně nedaří.

Pedagogický sbor prošel od minulé inspekční činnosti značnou obměnou, na což měl vliv i odchod části učitelek na mateřskou (posléze rodičovskou) dovolenou. V současné době vzdělávání zabezpečuje spolu s ředitelkou ještě sedm odborně kvalifikovaných učitelek s plným pracovním úvazkem. Kolektiv doplňuje od ledna 2018 asistentka pedagoga s pracovním úvazkem 0,75, která také působí dvě hodiny denně na pozici učitelky z důvodu zajištění požadovaného překryvání učitelů ve třídě, kde působí ředitelka školy se sníženým rozsahem přímé pedagogické činnosti.

Přestože většina učitelek je začínající nebo s učitelskou praxí do tří let, personální obsazení umožňuje naplňování vzdělávacích cílů. Napomáhá tomu nejen poskytování náležitých profesních podpor ředitelkou nebo zkušenou vyučující na třídě, ale i prohlubování odborných znalostí pedagogů dalším vzděláváním, které probíhá formou samostudia a účasti na seminářích. Zatím méně jsou ve škole využívány vzájemné hospitace pro podporu výměny informací a sebereflexe. Nastavená přímá vzdělávací práce učitelek s rozsáhlejším souběžným působením v hlavním vzdělávacím proudu v dopoledním čase vytváří kvalitní podmínky ke zvýšenému uplatňování diferencovaného přístupu vyučujících k jednotlivým dětem a k respektování jejich individuálních potřeb a zájmů. Efektivně využívány jsou zatím pouze částečně.

Ke zkvalitnění materiálních podmínek, které mají příznivý vliv na poskytované předškolní vzdělávání, významně přispívá zřizovatel školy. Od poslední inspekční činnosti v říjnu 2014 např. došlo k rekonstrukci školní kuchyně, zahrady a na ni některých herních prvků. Z dotačního programu byl zakoupen nový dětský nábytek (stoly a židle) pro děti mladší tří let. Prostorové podmínky jsou řádně využívány k rozličným herním a vzdělávacím aktivitám i odpočinku. Hračky a didaktické pomůcky, které jsou průběžně doplňovány, odpovídají věkovému složení tříd. Účelně jsou členěny do herních a pracovních koutků, které dětem poskytují prostor pro volnou hru i pro uplatnění jejich zájmů. Celkově prostředí školy, čistota i výzdoba dětskými pracemi působí příjemným dojmem.

Škola zajišťuje bezpečnost dětí při vzdělávání. Zásady zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví včetně prevence sociálně patologických jevů jsou stanoveny v interních dokumentech školy. Tato tematika je také přirozenou součástí vzdělávacího obsahu. Děti jsou přiměřenou formou seznamovány s možnými riziky ohrožení vlastního bezpečí. K obohacení vzdělávací nabídky v této oblasti škola využívá kontakty s různými subjekty (mj. Středisko volného času Mozaika Polička, hasiči). Ke zvýšené ochraně dětí přispělo také namontování protipožárních dveří v jednotlivých třídách. Děti jsou rovněž směřovány k utváření povědomí o zdravém způsobu života. Přispívá k tomu např. vedení dětí k osvojení správných stravovacích návyků, pravidelné zařazování pohybových aktivit a pobytu venku i realizace sportovních výcviků (např. plavecký).

Finanční prostředky umožňují bezproblémový chod školy. Vedle standardních zdrojů od zřizovatele a ze státního rozpočtu je dalším příjmem úplata za předškolní vzdělávání ve výši 300 Kč měsíčně. Dalším zdrojem na období 2016 až 2018 jsou finance z dotačního programu, které přispěly ke zkvalitnění materiálních a personálních podmínek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Realizované předškolní vzdělávání vycházelo ze vzdělávacího obsahu stanoveného ŠVP PV a ze vzdělávací nabídky konkretizované v třídních vzdělávacích programech. V jejich zpracování i následné realizaci je znatelné tematické i logické propojení všech požadovaných vzdělávacích oblastí, což podporuje integrované vzdělávání. Ne vždy ale byla zcela zřejmá provázanost učiva s cílem a očekávaným výstupem. Minimálně také bylo počítáno s rozlišením vzdělávací nabídky s ohledem na individuální potřeby jednotlivých dětí, popř. na věkové složení dětského kolektivu. Naopak specifická individuální pomoc se dostávala dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami se zpracováním individuálním plánem. Ve třídě dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky vzdělávací cíle směřují k úspěšnému pokračování na vyšším stupni vzdělávání. To dokládá rovněž spolupráce s blízkou základní školou.

Ve škole v průběhu inspekční činnosti po celý den panovala zřetelná důvěra mezi dětmi a dospělými, postavená převážně na partnerské komunikaci a kladném přijetí. Při vzniklých potížích jim pedagogické pracovnice poskytovaly vhodnou pomoc, také děti převážně motivačně hodnotily. Jen ojediněle se dětem dostávalo naznačení dalších možností jejich vývoje. Příležitosti k zařazení vzájemného vrstevnického hodnocení a sebehodnocení k posílení zdravé sebereflexe využity nebyly.

Ve vzdělávacím procesu docházelo k učení prostřednictvím spontánních a didakticky zaměřených činností, které byly v denním programu přibližně vyvážené, někdy se i prolínaly. Uspořádání dne probíhalo v klasickém režimu se snahou přizpůsobit ho potřebám dětí. Občas ale docházelo k prostojům a situacím, kdy většina dětí čekala na jednotlivce. Ve třídě mladších dětí došlo pokynem k přerušování hry dětí bezprostředně

po osmé hodině a následovala společná svačina, po které měly děti opět příležitost k vlastním hrám. Toto dělení však nerespektuje psychosociální potřeby jednotlivých dětí. Naopak zařazené průběžné svačiny v jiných třídách umožnily dětem hru tvořivě rozvinout nebo v poklidu dokončit. Při spontánních aktivitách učitelky ponechávaly dětem prostor pro vlastní volbu činnosti, případně je vhodně povzbuzovaly k rozvíjení jejich her. Samostatně si děti vybíraly z volně přístupných hraček a pomůcek nebo z připravené nabídky, která obsahovala především výtvarné, manipulační a poznávací aktivity.

Při řízených činnostech byly vytvořeny podmínky zejména pro individuální a frontální aktivity. V různém rozsahu probíhala práce dětí v menších skupinách s rozlišnou vzdělávací nabídkou. K naplňování vzdělávacích cílů učitelky využívaly především tradiční metody práce (dovednostně-praktické a slovní), zaznamenáno bylo i učení hrou a smyslovým vnímáním. Účinná motivace, možnost aktivního zapojení a někdy i rozhodování o obsahu nebo postupu realizace vzdělávací nabídky podporovaly zájem dětí o činnosti, a tím i učení. Pouze při společných aktivitách s delší verbální převahou učitelky přechodně docházelo ke snížení zaujatosti a poklesu pozornosti dětí. Zde se projevilo menší respektování potřeb jednotlivců. Ze zhlédnutého vzdělávání i záznamů v třídních knihách vyplývá méně časté využívání aktivizujících metod v podobě experimentu a samostatného řešení problémů s hledáním různých východisek.

V průběhu dne učitelky mnohdy navazovaly na zážitky a již získané vědomosti dětí, které dále prohlubovaly. Děti měly dostatek příležitostí ke vzájemné komunikaci a upevňování sociálních vazeb. Při vzdělávání byly výrazně rozvíjeny dovednosti předčtenářské a komunikativní, mechanická paměť, předmatematické schopnosti a jemná motorika, i když s ní spojené samostatné plnění úkolů bez přímé pedagogické podpory vlivem zařazené pestré vzdělávací nabídky někdy ztrácelo na efektivitě. Část učiva směřovala k získávání poznatků z přírodovědné oblasti a k utváření povědomí o ochraně životního prostředí. Řízené pohybové aktivity měly zpravidla relaxační charakter a děti při nich projevily radost z pohybu.

K realizaci vzdělávacích cílů napomáhá doplňování obvyklé vzdělávací nabídky akcemi zejména kulturního a poznávacího charakteru. Dětem je také nabízena práce s keramickou hlínou a na základě zájmu mají možnost navštěvovat kroužek angličtiny (pod vedením lektora za úplatu).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dětí, o čemž svědčí jimi prokázané postupné osvojování praktických dovedností a intelektových schopností. Děti respektovaly základní společenská pravidla, k sobě navzájem se chovaly převážně kamarádsky a přirozeně mezi sebou komunikovaly. V řečových projevech byl zřejmý rozvoj vyjadřovacích schopností, i když u některých starších dětí byl patrný nedokončený vývoj správné výslovnosti všech hlásek. Stejně to u nich bylo s upevněným náležitým úchopem tužky. Při činnostech se dokázaly děti přiměřeně soustředit a pracovat podle pokynů, správně určovaly barvy. Záměrně využívaly paměť a reprodukovaly texty básní a písní. Zejména starší byly schopny logicky uvažovat, orientovat se v základním počtu, poznat některá písmena, rozkládat slova na slabiky. Svými projevy prokazovaly odpovídající znalosti o okolním světě. Děti se v prostředí školy bezproblémově orientovaly a reagovaly na pokyn. S ohledem na svoje možnosti zvládaly základní pohybové dovednosti, požadované pracovní úkony a manipulaci s běžnými pomůckami. V průběhu dne projevily i mladší děti značnou

samostatnost. Při hrách s pravidly bylo zřejmé, že se většina starších dětí dokáže vyrovnat s dílčím neúspěchem. Pořádané kulturně-společenské akce a prezentace dovedností dětí veřejnosti přispívají k vytváření pocitu sounáležitosti se školou a k posilování vlastní sebedůvěry.

Učitelky sledují výsledky vzdělávání na třídní úrovni v rámci hodnocení tematických celků ve vztahu k naplňování vzdělávacích cílů. Kromě toho mají přehled o rozvoji jednotlivých dětí. Vedou o nich záznamy, které doplňují portfoliem pracovních listů, v menší míře i vymezenými vzdělávacími potřebami. Získané poznatky využívají učitelky spíše v aktuálním pedagogickém působení, v menší míře při plánování vzdělávacího procesu a jen ojediněle k přípravě diferencované a individualizované vzdělávací nabídky. Systematicky cílené využití získaných údajů nebylo patrné ani při vzdělávání dítěte s odlišným mateřským jazykem a dětí s odkladem povinné školní docházky, pro které byly vypracovány plány jejich rozvoje.

Zákonní zástupci jsou o obsahu a výsledcích vzdělávání informováni zejména při každodenním osobním kontaktu při předávání dětí, prostřednictvím třídních schůzek a během řady společných akcí, které škola organizuje. Rodiče mají také možnost po předchozí domluvě využít individuální konzultace s ředitelkou. V případě potřeby jim jsou nabízeny kontakty na další odborníky (např. ze školského poradenského zařízení). Zákonným zástupcům dětí s vážnými vadami řeči je rovněž doporučována spolupráce s logopedem, ve škole mohou využít individuální působení logopedické asistentky.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Postupné zkvalitňování materiálně-technických podmínek vzdělávání, což pozitivně ovlivňuje naplňování ŠVP PV,
- zvýšená obměna části pedagogického sboru, částečně v souvislosti s odchodem učitelek na mateřskou dovolenou.

Silné stránky

- Estetické prostředí a podnětné materiální zázemí školy, které přispívá k naplňování vzdělávacích cílů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Méně účinná realizace hodnotících procesů jako systému směřujícího ke zvyšování kvality předškolního vzdělávání,
- omezené využívání výsledků pedagogické diagnostiky při plánování a realizaci vzdělávání zohledňujícího individuální potřeby dětí ve prospěch individualizace vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Pracovat více s rozlišením vzdělávací nabídky s ohledem na věkové složení dětského kolektivu a individuální možnosti a potřeby dětí vzešlé z pedagogické diagnostiky,
- podporovat ve větší míře samostatné řešení problémových situací s hledáním různých řešení a častěji zařazovat herní aktivity spojené s vlastním objevováním rozličných poznatků a zákonitostí,

- využívat častěji vhodné příležitosti k sebereflexi vlastní úspěšnosti a vzájemnému situačnímu hodnocení, které posilují rozvoj osobnosti dítěte,
- zabývat se více projednáváním průběhu a výsledků vzdělávání na školní úrovni,
- zaměřit se na propracování evaluačního systému školy, tak aby byly získány objektivní informace ze všech oblastí vztahujících se k činnosti školy, a poznatky využít k systematickému zkvalitnění jejího působení,
- motivovat učitelky k zařazování vzájemných hospitací pro poskytování kolegiální vzájemné zpětné vazby a předávání pozitivních zkušeností, motivace, nápadů, metod,
- podpořit osobnostně sociální rozvoj pedagogického sboru prostřednictvím dalšího vzdělávání pro zkvalitnění pracovního klimatu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká opatření byla přijata.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace v úplném znění s účinností od 1. 10. 2009, ze dne 22. 9. 2009
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003, čj. KrÚ 247/2003 OŠMS ze dne 6. 3. 2003 (změna názvu mateřské školy)
3. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 15. 12. 2010, čj.: SpKrÚ 88810/2010 OŠKT (změna ředitelky mateřské školy)
4. Výjimka z nejvyššího počtu dětí ve třídě ze dne 4. 5. 2015, čj.: MP/10187/2015 s účinností od 1. 9. 2015
5. Jmenování na pracovní místo ředitelky s účinností od 1. 12. 2010 ze dne 19. 11. 2010, čj.: MP/15819/2010
6. Potvrzení ve funkci ředitelky na pracovním místě s účinností od 1. 8. 2014 ze dne 5. 5. 2014, čj.: MP/08561/2014
7. Školní matrika – školní rok 2017/2018
8. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2017
9. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Čtyřlístek na cestě za poznáním“ s platností od 1. 9. 2015 a aktualizací ke dni 1. 8. 2017
10. Třídní knihy – školní rok 2017/2018
11. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2017/2018
12. Zápis z jednání pedagogické rady – školní roky 2016/2017 a 2017/2018

13. Rozpis přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2017/2018
14. Dokumentace vztahující se k vlastnímu hodnocení školy
15. Dokumentace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví dětí platná k datu inspekce
16. Doklady o vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků mateřské školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 27. 2. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Milada Kalinovská, ředitelka školy

Milada Kalinovská v. r.

V Poličce 28. 2. 2018